

INFORME ACTIVIDADES ABIC DE NOVIEMBRE 2005

• Informamos que hemos estrenado nueva sede: después de 4 años en lista de espera, El Govern Balear nos ha cedido un despacho en el "Casal" c/ de la Rosa nº3 07003 Palma de Mallorca. "El casal" es un edificio reformado situado en el casco antiguo de Palma habilitado para dar cabida a todas las asociaciones científicas y no científicas sin ánimo de lucro de Baleares que lo soliciten. Además de disponer de un despacho, también tenemos derecho a utilizar la sala de reuniones para un máximo de 30 personas y una sala de conferencias para un máximo de 300 personas junto con todos los medios audiovisuales que necesitemos de forma totalmente gratuita. Como podeis imaginar, esta concesión es motivo para una gran celebración que esperamos realizar con todos nuestros socios el próximo mes de diciembre coincidiendo con la asamblea anual y en la cual se regalará a cada asistente un llavero con el logo de ABIC

ACTIVIDADES REALIZADAS

• CONCURSO DE CARTELES PARA LA CAMPAÑA (CURSO 2004-2005)

"ELS JOVES SABEM DIR NO AL TABAC"

La Societat Balear de Medicina Familiar i Comunitària (SBMFIC) i l'Associació Balear d'Infermeria Comunitària (ABIC) i el Col·legi d'infermeria de les Illes Balears en el marc dels objectius del Pla de Tabaquisme de les Balears de sensibilitzar als joves en les conseqüències del tabac, disminuir l'inici al tabaquisme, ajudar a deixar de fumar a les persones que ja fumen, i promoure la creació d'espais sense fum, organitzen aquest concurs de cartells entre alguns centres educatius d'ensenyament.

El cartell que aconsegueixi el primer premi s'utilitzarà per anunciar la Campanya 2005-2006

ACTIVIDADES EN LAS QUE ESTAMOS PARTICIPANDO:

1. Organización de la "I trobada d'activitats comunitàries per a la promoció de la salut de la comunitat autònoma de les Illes Balears" conjuntamente con SEMFyC balear

PROYECTO:

ANTECEDENTS

Des de la Conferència d'Alma-Ata l'any 1978 i a les successives Conferències Internacionals sobre Promoció de la Salut de la Organització Mundial de la Salut, s'insisteix en la importància de la reorientació dels serveis sanitaris cap a la promoció de la salut i en que per això és imprescindible el reforçament de l'acció comunitària i el desenvolupament de les aptituds personals dels ciutadans.

La Ley 16/2003 de 28 de Maig, de Cohesión y Calidad del Sistema Nacional de Salud, ratifica el que es va promulgar a la Ley General de Sanitat de 1986: L'atenció primària de salut té entre altres funcions fer promoció de la salut, atenció familiar i atenció comunitària.

L'evidència de l'eficàcia de la promoció de la salut en el sector d'atenció sanitària és, amb algunes excepcions, limitada. El sector sanitari per si sol no pot introduir grans canvis a les conductes orientades a la salut. No obstant això, els professionals sanitaris, especialment els d'atenció primària, poden tenir un paper molt important en la promoció de la salut ja sigui donant exemples, utilitzant la seva autoritat o oferint assessorament.

Tant l'Associació Balear d'Infermeria Comunitària (ABIC) com la Societat Balear de Medicina Familiar i Comunitària (SBMFIC) són conscients del paper que pot jugar el professional d'atenció primària en la promoció de la salut de la seva comunitat.

El programa d'activitats comunitàries d'atenció primària, més conegut com "PACAP" neix de SEMFyC l'any 1996 amb l'objectiu d'estimular, donar suport i promoure les activitats comunitàries a atenció primària de salut. Per activitats comunitàries, el PACAP entén "totes aquelles d'intervenció i participació que es realitzen amb grups que presenten característiques, necessitats o interessos comuns i dirigides a promoure la salut, incrementar la qualitat de vida i el benestar social, potenciant la capacitat de les persones i grups per l'abordatge dels seus propis problemes, demandes o necessitats".

En el nostre país les infermeres d'atenció primària de salut, de manera progressiva, estan incorporant les activitats comunitàries dintre de la seva agenda, mentre que els metges de família i pediatres, amb algunes excepcions, tenen dificultats per realitzar aquestes activitats. Les raons són varies. Per una banda, a la formació pregrau no inclou o no prioritza l'educació per a la salut, la promoció de la salut o la participació comunitària. Per altra banda, la inclusió d'aquestes matèries en la formació postgrau dels metges de família és molt recent. Amb tot, el factor determinant és, segons alguns estudis, la manca de temps degut a l'elevada pressió assistencial, que a les Illes Balears és acusada degut al creixement sostingut de la població en els darrers vint anys.

No sabem que s'hagi realitzat a la nostra comunitat autònoma cap estudi que mesuri el grau d'implantació d'activitats comunitàries entre els professionals d'atenció primària de salut. Malgrat això, a la Gerència d'Atenció Primària de Mallorca es registren les activitats educatives realitzades a grups de la comunitat i, de manera específica, en els centres educatius. D'acord a aquest registre, el nombre d'activitats a grups s'ha incrementat en els darrers anys, de manera que l'any 2003, el 20% dels centres de salut de Mallorca varen dur a terme alguna activitat a la comunitat o a les escoles.

Per una altra banda, l'any 2002 es va crear una comissió política mixta entre les Conselleries d'Educació i de Salut i Consum que va donar lloc a la creació d'una comissió tècnica que entre els mesos de gener i juny de l'any 2003 va elaborar una guia d'orientació per la elaboració de projectes d'educació per a la salut als centres educatius, des d'una perspectiva interdisciplinària i des del marc de la promoció de la salut i la participació comunitària.

Per tots aquests motius la SBMFIC i l'ABIC plantegen la conveniència de realitzar un encontre que permeti donar a conèixer i promocionar aquelles activitats de participació comunitària que es realitzen en alguns centres de salut de les Illes Balears.

BIBLIOGRAFIA

1. Aguiló E, López M, Siles D, López LA. Las actividades comunitarias en atención primaria en España. Un análisis a partir de la Red del Programa de Actividades Comunitarias (PACAP). Aten Primaria 2002; 29: 26-32.
2. Astray L. La intervención comunitaria en la encrucijada (editorial). Aten Primaria 2003; 32: 447-50.
3. L'Educació per a la salut en els centres educatius a partir de projectes intersectorials. Conselleria de Salut i Consum. Conselleria d'Educació i Cultura. Govern de les Illes Balears, 2003.
4. International Union for Health Promotion and Education. The evidence of Health Promotion Effectiveness. Bruselas: European Commission, 1999.
5. PACAP. I Recomendaciones PACAP. ¿Cómo iniciar un proceso de intervención y participación comunitaria desde un centro de salud?
6. semFYC. Programa de Actividades Comunitarias en Atención Primaria (PACAP).

OBJECTIUS

Objectiu general

L'objectiu d'aquesta primera trobada és promoure les activitats comunitàries de promoció de la salut a les Illes Balears.

Objectius específics

3. Difondre entre els professionals d'atenció primària les activitats comunitàries de promoció de la salut que es realitzen amb la participació dels centres de salut de les Illes Balears.
4. Estimular la realització d'activitats comunitàries mitjançant l'entrega d'un premi a la millor activitat comunitària presentada a la trobada.
5. Conformar una xarxa de professionals d'atenció primària de salut, oberta a professionals d'educació i serveis socials, així com a membres del teixit associatiu que vulguin treballar conjuntament donant-se suport per la promoció de la participació comunitària.
6. Donar a conèixer als professionals que realitzen activitats comunitàries a atenció primària el PACAP i els serveis que aquest programa ofereix per als professionals.